

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 410/2021-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. októbra 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Ladislava Duditša o dôvodoch jeho vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1314/2021 a takto

r o z h o d o l :

Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Ladislav Duditš **je vylúčený** z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1314/2021.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bolo 22. septembra 2021 doručené oznámenie sudcu Ladislava Duditša podľa § 49 ods. 4 v spojení s § 49 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1314/2021.

2. Z oznámenia sudcu a príslušného súdneho spisu vyplýva, že predmetom konania v označenej veci je rozhodovanie o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti CHEMES, a. s. Humenné, IČO 31 695 426, Chemlonská 1, Humenné, na porušenie jej práv podľa Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 Cbi 16/2017 zo 16. januára 2020 a jeho uznesením č. k. 1 R 3/2016 zo 17. mája 2017.

3. Vec vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1314/2021 bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi, členovi IV. senátu ústavného súdu.

4. Sudca Ladislav Duditš vo svojom oznámení uviedol, že v súdnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 4 Cbi 16/2017 bola sťažovateľka zastúpená Advokátskou kanceláriou Bröstl &

Čentík, s. r. o., s ktorou spolupracuje ako s externým súdnym poradcom a s advokátom [REDACTED], ktorý je spoločníkom a konateľom označenej advokátskej kancelárie, je v priateľskom vzťahu. Vzhľadom na uvedené by podľa sudcu Ladislava Duditša mohli v danej veci vzniknúť pochybnosti o jeho nezaujatosti.

II.

Relevantná právna úprava a posúdenie veci ústavným súdom

5. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

6. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

7. Podľa čl. IV bodu 1 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje prvý senát, ak ide o sudcov štvrtého senátu.

8. Ústavný súd na úvod zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania, resp. nevzniká navonok legitímny dojem, že by takýto záujem mohol mať.

9. Ústavný súd už vo svojej predošlej judikatúre konštatoval, že z pohľadu práva na nestranného sudcu ako komponentu práva na spravodlivý proces vyvinul Európsky súd pre ľudské práva dve previazané stránky nestrannosti.

10. Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, a tie sú overované rovnomennými testami. Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje význam nestrannosti sudcu pre dôveru verejnosti v súdnictvo, a to jednak vo všeobecnosti (porov. rozsudok Olujić proti Chorvátsku z 5. 2. 2005, sťažnosť č. 22330/05, bod 57), ale osobitne pri objektívnom teste (porov. rozsudok Kinský proti Českej republike z 9. 2. 2012, sťažnosť č. 42856/06, bod 87). Pri rozhodovaní o tom, či v danom prípade existuje legitímny dôvod na obavy, že istý sudca nie je nestranný, hľadisko namietateľa je dôležité, ale nie je rozhodujúce; rozhodujúce je, či tieto obavy môžu byť považované za objektívne odôvodnené (porov. rozsudok Thorgeir Thorgeirson proti Islandu z 25. 6. 1992, sťažnosť č. 13778/88, bod 51).

11. Pokiaľ ide o subjektívny test, nestrannosť sudcu sa musí predpokladať, pokiaľ nie je preukázaný opak (pozri rozsudok Wettstein proti Švajčiarsku z 21. 12. 2000, sťažnosť č. 33958/96, bod 43). Vo vzťahu k objektívnemu testu musí byť posúdené, či, odhliadnuc od správania sudcu, existujú zistiteľné skutočnosti, ktoré môžu vyvolávať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Rozhodujúce pritom je, či takéto obavy môžu byť objektívne odôvodnené (tamtiež, bod 44).

12. Sudca Ladislav Duditš oznámil skutočnosti k nožnej existencii pochybností o jeho nezaujatosti, a to zastupovanie sťažovateľky jeho externým súdnym poradcom (advokátskou kanceláriou)

pred všeobecnými súdmi, a tiež to, že s konateľom tejto advokátskej kancelárie je v priateľskom vzťahu.

13. Ústavný súd po oboznámení sa s predloženými dokumentmi konštatuje, že v danej veci nebolo tvrdené, že by externý súdny poradca sudcu Ladislava Duditša bol poverený prípravou podkladov vo veci sťažovateľky na ústavnom súde, prípadne akýmkoľvek iným spôsobom spolupracoval na príprave návrhu rozhodnutia o predmetnej ústavnej sťažnosti (porov. rozsudok vo veci Bellizzi proti Malte z 21. 6. 2011, sťažnosť č. 46575/09, bod 61 a nasl. k vzťahu sudcu a jeho súdneho poradcu). Ústavný súd v tejto súvislosti dopĺňa, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená inou advokátskou kanceláriou než je advokátska kancelária externého súdneho poradcu (porov. III. ÚS 28/2019, IV. ÚS 401/2020, I. ÚS 402/2020, IV. ÚS 433/2020).

14. Napriek uvedenému sa ústavný súd po preskúmaní danej veci domnieva, že u objektívneho pozorovateľa by mohli vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu Ladislava Duditša.

15. Sudca Ladislav Duditš uviedol, že s konateľom advokátskej kancelárie, v ktorej podľa oficiálnych informácií vykonávajú advokáciu dvaja advokáti spoločne (porov. rozsudok vo veci Nicholas proti Cypru z 9. 1. 2018, sťažnosť č. 63246/10, bod 62 a nasl., v zmysle ktorého veľkosť advokátskej kancelárie a postavenie advokáta v rámci nej predstavujú relevantné faktory pri rozhodovaní o zaujatosti) a ktorá je aj jeho externým súdnym poradcom na ústavnom súde (§ 31 ods. 1 zákona o ústavnom súde), je v priateľskom vzťahu (porov. rozsudok Veľkej komory vo veci Micallef proti Malte z 15. 10. 2009, sťažnosť č. 17056/06, bod 102).

16. Priateľský vzťah, teda vzťah nad rámec bežného kolegiálneho či profesionálneho vzťahu (porov. rozsudok vo veci Steck-Risch a ďalší proti Lichtenštajnsku z 19. 5. 2005, sťažnosť č. 63151/00, bod 48) môže u objektívneho sťažovateľa vyvolať pochybnosti o nezaujatosti dotknutého sudcu.

17. Priateľský vzťah sudcu s advokátom v postavení konateľa advokátskej kancelárie, v ktorej vykonávajú advokáciu dvaja advokáti spoločne a ktorá zastupovala jednu zo strán v konaní pred všeobecnými súdmi, predstavuje podľa ústavného súdu v okolnostiach tejto veci dôvod na vylúčenie sudcu Ladislava Duditša z konania a rozhodovania v príslušnej veci.

18. Vzhľadom na uvedené rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu